

PĚT RAD aneb Rozhodčí doložka ve spotřebitelských smlouvách

§ NOVÝ SERIÁL
DENÍKU
**PŘÁVNÍ
PORADNA**

Každý z nás čas od času řeší nějakou právní otázku, často si však ani neuvědomujeme, že konkrétní záležitost v sobě skrývá mnohem více právních problémů a její řešení není tak jednoduché, jak se mohlo zpočátku zdát.

Od 1. dubna 2012 nabyla účinnosti důležitá novela zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů, zpřisňující podmínky rozhodčího řízení, v nichž je jednou ze stran spotřebitel, která si tak klade za cíl zvýšit ochranu spotřebitele v rozhodčích řízeních, neboť spotřebitelé obvykle neměli ani ponětí, že rozhodčí doložku podepisují, popř. si nebyli vědomi, že tím vyloučí pravomoc soudů a v případě sporů budou podrobeni rozhodcům zvolenými podnikateli.

Rada první

Rozhodčí smlouva uzavírána se spotřebitelem musí tvořit vždy samostatný dokument.

Sjednává-li se rozhodčí smlouva pro řešení sporů ze spotřebitelských smluv, musí být sjednána samostatně, a nikoliv jako součást podmínek, jimiž se řídí smlouva hlavní, jinak je neplatná. Doposud podnikatelé využívali nepozornosti spotřebitelů a rozhodčí doložku vkládali přímo do spotřebitelské smlouvy, přičemž často byla umístěna velmi nenápadně či psaná malým písmem, a spotřebitel tak neměl možnost uvědomit si, jaké důsledky toto ustanovení pro něj má. Díky novele zákona o rozhodčím řízení musí podnikatel spotřebitele vždy před uzavřením smlouvy informovat o tom, že s ním hodlá pro případ možných sporů uzavřít rozhodčí smlouvu, a vyloučit tak soudní pravomoc a vysvětlit mu, jaké dopady pro spotřebitele bude tato rozhodčí smlouva mít.

Rada druhá

Podnikatel je vždy povinen před uzavřením rozhodčí smlouvy spotřebitele informovat o jejich možných důsledcích a dalších zákonně vyžadovaných skutečnostech.

Rozhodčí smlouva se spotřebitelem musí obsahovat pravdivé, přesné a úplné informace o rozhodci nebo o tom, že rozhoduje stálý rozhodčí soud, způsobu zahájení a formě vedení rozhodčího řízení, odměně rozhodce a předpokládaných druhů nákladů, které mohou spotřebitel v rozhodčím řízení vzniknout, a o pravidlech pro jejich přiznání, místu konání rozhodčího řízení, způsobu doručení rozhodčího nálezu spotřebiteli a tom, že pravomocný rozhodčí nález je vykonatelný. Jestliže rozhodčí smlouva týkající se sporů ze spotřebitelských smluv neobsahuje tyto informace, popřípadě tyto informace jsou záměrně nebo v nezanedbatelném rozsahu neúplné, nepřesné nebo nepravdivé, může podat spotřebitel návrh na zrušení tohoto nálezů soudem.

Rada třetí

Osoba rozhodce ve spotřebitelských sporech musí na rozdíl od běžného rozhodčího řízení splňovat zákonem stanovené požadavky.

Rozhodcem určeným rozhodčí doložkou pro řešení sporů ze spotřebitelských smluv může být jen osoba, která je zapsána v seznamu rozhodců vedeném ministerstvem spravedlnosti. Kromě toho, že tento rozhodce musí být občanem České republiky, zletilý, bezúhonný a s plnou způsobilostí k právním úkonům, musí mít navíc vysokoškolské vzdělání v oboru právo. V nespotřebitelských rozhodčích řízeních osoba rozhodce podmínku právnického vzdělání splňovat nemusí – toto ustanovení má chránit spotřebitele zejména v tom, aby záležitost rozhodovala osoba znalá právní problematiku, a to především spotřebitelského práva.

Rada čtvrtá

V rozhodčích řízeních, ve kterých je jedna strana spotřebitelem, není možné

rozhodovat podle zásad spravedlnosti.

Ve standardních rozhodčích řízeních si mohou strany sjednat, že rozhodce není povinen rozhodovat v souladu s platnými právními předpisy, ale naopak, že rozhodce může rozhodovat podle zásad ekvity či podle zásad spravedlnosti. Ve spotřebitelských sporech je rozhodce povinen rozhodovat v souladu s předpisy určenými k ochraně spotřebitele. Nedostatek této podmínky může vést ke zrušení rozhodčího nálezů soudem, neboť soud může na návrh kterékoli ze stran zrušit rozhodčí nález.

Rada pátá

Spotřebitel je více chráněn v případě neplatnosti rozhodčí smlouvy nebo nedostatku pravomoci rozhodce.

V nespotřebitelských sporech může strana námítku nedostatku pravomoci zakládati se na neexistenci, neplatnosti nebo zániku rozhodčí smlouvy vznést nejpozději při prvním úkonu v řízení tý-

kajícím se věci samé. V případě sporů ze spotřebitelských smluv to však neplatí a spotřebitel může uplatnit v průběhu sporu tuto námítku kdykoliv. Tyto důvody zakládají možnost spotřebitele podat návrh na zrušení rozhodčího nálezů soudem.

V tomto článku jsme čerpali z níže uvedených právních předpisů: Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů

Rubrika 5 rad zdarma je společným projektem Deníku a Internetové právní poradny Právní linka – www.pravnilinka.cz

Nepřehlédněte

Deník každou středu zveřejňuje právní poradnu, ve které se dozvíte, jak postupovat v konkrétních situacích a čeho se naopak vyvarovat.

V tištěném Deníku přineseme zkrácenou verzi, delší pak naleznete tentýž den odpoledne na www.msdenik.cz.

NEPŘEHLÉDNĚTE: Příští téma: Dávky nemocenského pojištění